

Open brief: waarom de Delhaizians kunnen en moeten winnen

Een zestal weken geleden raakte bekend dat supermarktketen Ahold Delhaize al haar 128 vestigingen in eigen beheer zou overlaten aan zelfstandige uitbaters. De directie van Delhaize beweert dat er voor de betrokken werknemers niets zal veranderen, maar die vrezen terecht voor banenverlies en verslechtering van de loon- en arbeidsvoorwaarden. En die laatste waren al niet fantastisch: de veelal vrouwelijke werknemers doen fysiek erg belastend werk en verdienen daar weinig mee.

De herstructureringsplannen brachten dan ook een golf van verontwaardiging teweeg, en een groot deel van de werknemers legde spontaan het werk neer. Zes weken later voeren ze nog steeds actie. Wij steunen hen.

Historisch

De Delhaizians schrijven een belangrijk stuk sociale geschiedenis. Hun strijdbaarheid is meer dan indrukwekkend. Het lijkt erop dat David ook dit keer van Goliath zou kunnen winnen. Samen kunnen de werknemers immers een belangrijk tegenwicht bieden aan de economische grootmacht Ahold Delhaize. Hun boodschap is duidelijk: “*Nee* aan de winstmaximalisatie ten koste van het personeel”. En die boodschap is eenduidig over de taal- en landsgrenzen heen: er wordt overal in België gestaakt, en ook in Nederland zijn er acties tegen Ahold.

De invoering van een nieuw (a-)sociaal model

Ahold Delhaize maakt miljoenenwinsten, en de aandeelhouders willen meer van dat. Alleen daarom wordt deze herstructurering gepland. Delhaize maakt overigens al jaren gebruik van verzelfstandigde winkels, zoals Proxy Delhaize en Shop & Go. De werknemers weten dus wat ook hen te wachten staat.

Franchising van de winkels zal onvermijdelijk leiden tot minder goede loon- en arbeidsvoorwaarden, ongeacht de collectieve arbeidsovereenkomst die dit tracht te voorkomen. Dat is niet te wijten aan de zelfstandige winkeleigenaars. Ook voor hen zal het niet gemakkelijk zijn om de eindjes aan elkaar te knopen. Zij worden net zoals iedereen geconfronteerd met hoge energieprijzen, krijgen weinig tot geen vrijheid om hun prijzen te bepalen, en daarenboven moeten ze een commissie op hun verkopen afgeven aan Delhaize. Besparen op lonen lijkt voor hen dan de enige manier om het hoofd boven water te houden.

Bovendien zal er in heel wat zelfstandige winkels geen vakbondsvertegenwoordiging zijn, omdat er minder dan 50 mensen werken. En zonder vakbond zijn zogezegde garanties niets waard: de werknemer staat alleen tegenover zijn baas, en tegenover de keuze tussen meer en flexibeler werken voor minder loon en ontslag wegens economische noodzaak.

Vaagheid, intimidatie en repressie door Ahold Delhaize

De directie van Delhaize weet dat zij haar belofte dat er niets zal veranderen voor de werknemers niet kan waarmaken. De vragen van de vakbonden naar duidelijkheid over de toekomst vielen in dovemansoren.

Ahold Delhaize voelt ook de kracht van de collectieve acties. Net daarom verzet de winkelketen zich zo brutaal tegen de aanhoudende stakingen. Met dure advocaten stapt Delhaize naar de rechtbank om via eenzijdige procedures een stakingsverbod te bekomen. Werknemers die toch nog aan een stakerspost staan, worden door deurwaarders bedreigd met hoge dwangsommen. Om de asociale herstructurering tegen alle protest in alsnog door te voeren, trekt Delhaize nu dus de kaart van repressie en intimidatie. Het stakingsrecht wordt eenvoudigweg van tafel geveegd.

De Delhaiziens verdienen onze steun.

In plaats van op zoek te gaan naar oplossingen, snoert Delhaize haar werknemers liever de mond. Het is dus van het grootste belang dat de werknemers breed worden gesteund.

Delhaize zal niet de enige winkelketen zijn die toegeeft aan de winsthonger en concurrentiedruk. Andere ketens zullen wellicht snel volgen. Steeds meer werknemers zullen daardoor in preciaire jobs of zelfs in armoede worden geduwd.

Die tendens van flexibilisering is niet nieuw, maar wel enorm gevaarlijk. Verglijden we binnenkort in een systeem waarin we minstens twee jobs nodig hebben om een menswaardig inkomen te verdienen? En zullen we nog voor onze rechten durven opkomen?

De arbeidsmarkt heeft juist nood aan meer stabiele, kwaliteitsvolle jobs met inspraak voor de werknemers. De *franchising*-golf die zich aankondigt, zal net voor het omgekeerde zorgen. Daarom is de strijd van de Delhaiziens van groot belang voor ons allemaal.

Wij, de ondertekenaars van deze brief, roepen daarom op om de Delhaiziens te steunen. Als er ooit een moment was om onze waardering voor hun harde werk te tonen, laat dit het dan zijn.

ONDERTEKENAARS OPEN BRIEF

NAAM	FUNCTIE	TEKENT NAMENS ORGANISATIE
Karel Arnaut	Professor KU Leuven	
Frank Barat	Activist, auteur en filmproducent	
Diane Bernard	Professor VUB	
Stephen Bouquin	Eindredacteur van het tijdschrift Les Mondes du Travail	
Jan Buelens	Advocaat PROGRESS Lawyers Network en professor UA - ULB	
Charlotte Casier	Onderzoekster aan VUB	
Jill Coene	Onderzoeker Universiteit Antwerpen	
Eric David	Professor em. ULB	
Pascal Debruyne	Docent en onderzoeker Odisee Hogeschool	
Patrick Deboosere	Professor VUB	
Jean Luc Demeulemeester	Professor VUB	
Heidi Degerickx		Netwerk tegen Armoede
Elise Dermine	Professor ULB	
Serge Deruette	Professor UMONS	
Matthieu Donck	Redacteur	
Filip Dorssemont	Professor UC Louvain	
Marie-Pierre De Buisseret	Advocate	
Céline De Vos	Scenografe - artieste	
Pieter De Vos	Filmmaker	
Catherine Forget	Advocate	
Maarten Hermans	Denktank Minerva / VUB	
Ann-Sophie Hofman		SAAMO Gent vzw
Patrick Humblet	Professor UGent	
Jean Paul Foki	Animator Ciep Hainaut Centre	
Anton Jäger	Publicist	
David Jamar	Professor UMONS	
Sarah Janssens	Advocate	
Dominique Kiekens	Coördinator ISUA	
Giulio Lacovone	Directeur CASI-UO	
Ken Loach	Filmregisseur	
Nicolas Lecoq	Assistent USLB	
Maarten Loopmans	Professor KU Leuven	
Freek Louckx	Professor UA	
Ico Maly	Professor universiteit Tilburg	
Claudia Marà	Doctoraal onderzoekster Center for Sociological Research	
Esteban Martinez	Professor ULB	
Laetitia Mélon	Docent ULB	
Karol Muszyński	Onderzoeker KU Leuven	
David Murgia	Comedian	
Fabrice Murgia	Filmregisseur	
Carla Nagels	Actrice des temps présents	
Céline Nieuwenhuys		Fédération des Services Sociaux
Marianne Pétré	Advocate	
Cécile Piret	Post-doctoraal student, assistent VUB	
Valeria Pulignano	Professor KU Leuven en redacteur	
Hind Riad	Advocaat PROGRESS Lawyers Network	
Marc Rigaux		Masereelfonds Antwerpen
Pierre Robert	Advocaat	
Sarah Scheepers		Ella vzw
Geert Schuermans	Auteur	
Manu Scordia	Ontwerper	
Francesca Spinelli	Journaliste	
Stéphanie Staïesse		SAAMO Gent vzw
Diletta Tatti	Assistente en onderzoekster USLB	
Peter Tierens	Advocaat	
Véronique van der Plancke	Advocate en professor ULB	
Kurt Vandaele	Onderzoeker	
Katrin Van den Troost		Climaxi
Jean Vandewattyne	Docent - onderzoeker UMONS	
Christophe Vanroelen	Professor VUB	
Sixtine Van Outryve	Doctorante KU Leuven	
Ellen Verryt		Furia
Herwig Verschueren	Hoogleraar UA	
Youri Lou Vertongen	Gasthoogleraar USLB	
Ferre Wyckmans		
Karim Zahidi	Filosoof Ugent en UAntwerpen, voorzitter Masereelfonds	
Benedikte Zitouni	Professor USLB	